

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА – ВАЖЛИВА ФУНКЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто основні підходи до розкриття сутності економічної безпеки підприємства. В процесі життєдіяльності підприємство виконує різні функції, число яких зростає в сучасних умовах. Серед нових функцій підприємства запропоновано виділити функцію досягнення безпеки діяльності. Розкрито особливості реалізації функції економічної безпеки підприємства. Окреслено систему управління економічною безпекою підприємства. Показано взаємозалежність безпеки підприємства та безпеки держави.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, фінансова безпека підприємства, функції підприємства, функція досягнення безпеки діяльності підприємства.

Постановка проблеми. Високий рівень захищеності економічних інтересів суб'єктів господарювання дозволяє посилити їх фінансово-економічну стійкість та гарантувати більш стабільне функціонування, що важливо в умовах євроінтеграційного вектору розвитку української економіки. Проте в сучасних умовах існує значне число збанкрутілих та збиткових підприємств під впливом різних обставин. Одна з явних причин – нездатність підприємства адаптуватись до мінливості середовища та побудувати систему захисту своєї діяльності від небезпечного впливу різних чинників. Виходячи з цього можна не сумніватись: проблема безпеки підприємств є актуальною і вимагає дослідження. Проблему гарантування економічної безпеки підприємства потрібно вважати важливим елементом та чинником, який багато в чому визначає стан економічної безпеки галузі, регіону та країни.

Аналіз останніх публікацій. Найбільше приваблює увагу науковців проблема фінансової безпеки підприємств [1,2] Поглибленню понять фінансової безпеки підприємства сприяє її аналіз через призму ресурсно-функціонального підходу [3] При цьому наголошується, що це складна динамічна система, яка забезпечує стійке функціонування і розвиток підприємства за допомогою своєчасної мобілізації і найбільш раціонального використання трудових, фінансових, техніко-технологічних та інших ресурсів підприємства в умовах дії зовнішніх і внутрішніх загроз [4]

В наукових джерелах є й спроби розширити вивчення фінансової безпеки, розглядаючи її як фінансово-економічну [5]

Невирішені частини проблеми. Все ж найчастіше об'єктом уваги науковців є фінансова безпека, що, безперечно важливо, але недостатньо. Поняття економічної безпеки підприємства несправедливо залишається поза увагою дослідників, адже воно охоплює значно більше коло проблем, ніж їх число, окреслене фінансовими аспектами діяльності підприємства. Ігнорування цього може обмежити використання можливостей підприємства для зміцнення економічної безпеки як самого підприємства, так і держави.

Мета статті. Сформулювати підхід до розуміння сутності економічної безпеки підприємства, проаналізувавши існуючі підходи до її визначення, враховуючи, що це поняття є ширшим, порівнюючи з фінансовою безпекою підприємства.

Результати дослідження. Дослідження проблем економічної безпеки на різних рівнях ієрархії управління економікою (держави, регіону, галузі, підприємства) та їх особливостей у вітчизняній науці почалося відносно недавно – наприкінці ХХ століття. Головним об'єктом уваги науковців є переважно дослідження проблем економічної безпеки на національному рівні, що важливо як для рівня країни, так і для окремого підприємства, адже такі ознаки нестабільності, як інфляція, фінансово-економічна криза, помилкова податкова політика держави, що спричинює розвиток тіньових процесів впливають і на безпеку окремого підприємства. Високий ступінь національної безпеки та безпеки підприємства є взаємозумовленими та взаємопов'язаними явищами. В даному дослідженні головна увага приділена питанням безпеки на рівні підприємства.

В сучасній науковій літературі безперечно визнається важливість цього поняття, проте в чисельних публікаціях з цього приводу наводяться різні визначення цього поняття.

Таблиця 1.

Основні підходи до визначення сутності економічної безпеки підприємства

Основний зміст поняття «економічна безпека підприємства»	Автор
Стан підприємства, за якого первинний економічний агент є надійно захищеним і не підпадає під негативний вплив будь-яких чинників	А. Козаченко, В. Пономарьов, А. Ляшенко [6]
Забезпечення умов збереження комерційної таємниці й інших секретів суб'єктів підприємницької діяльності	Г. А. Андрощук, П. П. Крайнев.[7]
Кількісна та якісна характеристики властивостей підприємства, що відображає здатність «самовиживання» та розвитку в умовах виникнення зовнішньої і внутрішньої загрози	В. Забродський, Н.Капустін [8]
Стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від реальних і потенційних джерел небезпеки чи економічних загроз	Шликов В.В [9]
Стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів для запобігання загроз і забезпечення стабільного функціонування підприємства у даний час і в майбутньому	М. Г. Грещак, В. М. Колот, А. П. Наливайко, С. Ф. Покропивний [10]
Рівень життєздатності суб'єкта господарювання протягом періоду життєвого циклу його функціонування, що одночасно гарантує виконання місії та цілей підприємства. Включає конкурентоспроможність, фізичну захищеність майна та інтересів підприємства, здатність до розвитку, ефективного та безпечного функціонування як сьогодні, так і в майбутньому відповідно до його місії і цілей діяльності, узгоджених із етапами його життєвого циклу С.23	Васильців Т. Г., Волошин В. І. Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В. [5]
Економічна стійкість підприємства як здатність економічної системи зберігати рівноважний стан у процесі свого функціонування, не виходячи за межі області значень ключових параметрів, забезпечуючи допустимий ступінь ризику, вільно маневрувати в разі дії дестабілізуючих чинників, адаптуватися та виконувати поставлені завдання	Новоселецький О. М. [11]
Дотриманням певних «параметрів життєздатності», під якими розуміють найважливіші характеристики внутрішнього стану, порушення яких призводить до економічної «загибелі» підприємства	Лігоненко Л. О. [12]

Джерело: складено автором за даними: [5 -12]

Наведені окремі підходи до розуміння економічної безпеки підприємства свідчать про багатоаспектність цього поняття, що слід визнати справедливим, і таким, що заслуговує уваги. Проте сутнісна характеристика економічної безпеки підприємства все ще не здійснена. Дійсно, безпека підприємства неможлива без визнання таких сформованих підходів до розкриття сутності безпеки підприємства, як захисний, ресурсно-функціональний та гармонізаційний підходи. Ці підходи суттєво збагатили безпекознавство на рівні суб'єктів господарювання, наголошуючи на важливості захищеності від негативного впливу середовища, збереження комерційної таємниці, здатності самовиживання в умовах негативних впливів з боку зовнішнього середовища в теперішньому часі та в майбутньому, впродовж всього життєвого циклу розвитку підприємства. Водночас, ці підходи не вичерпують сутність поняття, потребують подальшого осмислення та поглиблення, адже категоріальний апарат «щодо забезпечення корпоративної безпеки підприємств повністю ще не сформований»[13]. Вирішення цих теоретичних питань важливо й в практичному аспекті, щоб не стримувати через термінологічну невизначеність процес реформування системи забезпечення безпеки підприємства та національної безпеки [14]. Визначаючи змістовність економічної безпеки підприємства важливо не звужувати це поняття, щоб не схилитися в бік поверховості або неповного, розкриття його значення. Також небезпечно значно розширювати зміст поняття безпеки підприємства, адже це загрожує до розмивання його значення. На наш погляд різноманітні підходи можуть бути доповнені розумінням того, що економічна безпека – це одна з важливих функцій підприємства. На підприємстві відбувається виробництво продукції, виконуються різні види робіт, надаються послуги, які складають основу життєдіяльності як окремої людини, так і суспільства в цілому. Підприємство є головним суб'єктом виробничих відносин, які виникають в процесі виробництва та реалізації продукції. Водночас воно виступає не лише як економічний суб'єкт, а й як соціальна організація, оскільки основу її існування складає людина та колектив підприємства. В процесі діяльності підприємства переплітаються інтереси суспільства, власника, працівника, органів державної влади. Здійснюючи виробничу діяльність, підприємство впливає на довкілля, визначаючи якість умов життя людей.

Життєдіяльність підприємства проявляється через виконання його функцій. Свого часу Анрі Файоль, один з засновників менеджменту, узагальнюючи свій практичний досвід керівництва компанії, яка знаходилася на межі банкрутства та, завдяки його зусиллям, була перетворена в одну з найбільш процвітаючих компаній Франції розробив систему управління, яка з часом була покладена в основу сучасної теорії організації. Всі функції підприємства А.Файоль розбив на шість груп, виділивши технічну (виробництво), комерційну (купівля, продаж, обмін), фінансову (залучення коштів та розпорядження ними), страхову (охорона майна та людей), облікову (ведення обліку, калькулювання) та адміністративну (управління діяльністю). Всі ці функції не втратили свого значення й сьогодні, звичайно, наповнившись новим, сучасним змістом. До того ж зміни в житті суспільства, ринків, науково-технічного прогресу, діяльності держави спричинили і спричинюють появу нових функцій. В опитуванні, яке було проведено в 761 найбільших корпорацій у Північній Америці та Європі, майже третина компаній повідомила, що кількість корпоративних функцій у них зросла, і менше ніж 10 % повідомили про їх зменшення. Серед нових, наприклад, були названі функції у таких сферах, як ризик-менеджмент і дотримання регуляторних вимог [15]. Перелік функцій підприємства

розширювався впродовж тривалого часу через розвиток та ускладнення ринкових відносин, посилення впливу держави на діяльність бізнесу, збільшення тиску з боку споживачів та громадськості, більш рельєфне виявлення тенденцій глобалізації ринків.

Серед нових функцій підприємства доцільно виділити й функцію безпеки його діяльності. Безпека необхідна для забезпечення життєздатності кожного суб'єкта господарювання, що об'єктивно обумовлює потребу в її включенні до планової роботи на підприємстві, тим більше з огляду на ускладнені умови вітчизняного економіко-правового середовища підприємницької діяльності. Йдеться про негативні наслідки фінансово-економічної кризи, інфляційні процеси та зменшення купівельної спроможності населення, «викривлене» конкурентне середовище внаслідок «співпраці» бізнесу і влади, що створює інколи непереборні перешкоди доступу підприємств, які не потрапили в число «учасників співпраці» до ринків споживачів та ресурсів, отримання прав на здійснення підприємницької діяльності. Знижують рівень економічної безпеки й малокеровані процеси розвитку великих монополізованих підприємств, які, через значний фінансовий потенціал витісняють з ринку менш конкурентоспроможних суб'єктів господарювання. На діяльність підприємств впливають і ускладнення, зумовлені змінами в системі оподаткування, що призводить до тінізації окремих аспектів діяльності. Безпека підприємства є динамічною ознакою, що змінюється під впливом чинників і загроз внутрішнього та зовнішнього середовища. Формування надійної системи фінансово-економічної безпеки підприємства забезпечує його стабільне функціонування і створює умови для зростання його економічного потенціалу.

Особливістю виконання функції економічної безпеки підприємства є те, що ця функція є необхідною умовою виконання всіх інших його функцій (рис.1). Звичайно, всі схематичні позначення не можуть всебічно розкрити поняття, проте допомагають виявити найсуттєвіші ознаки та риси. Умовно кажучи, всі функції підприємства здійснюються відносно відокремлено, а реалізація функції безпеки не може бути виокремлено, оскільки здійснюється, «проникаючи» в інші функції.

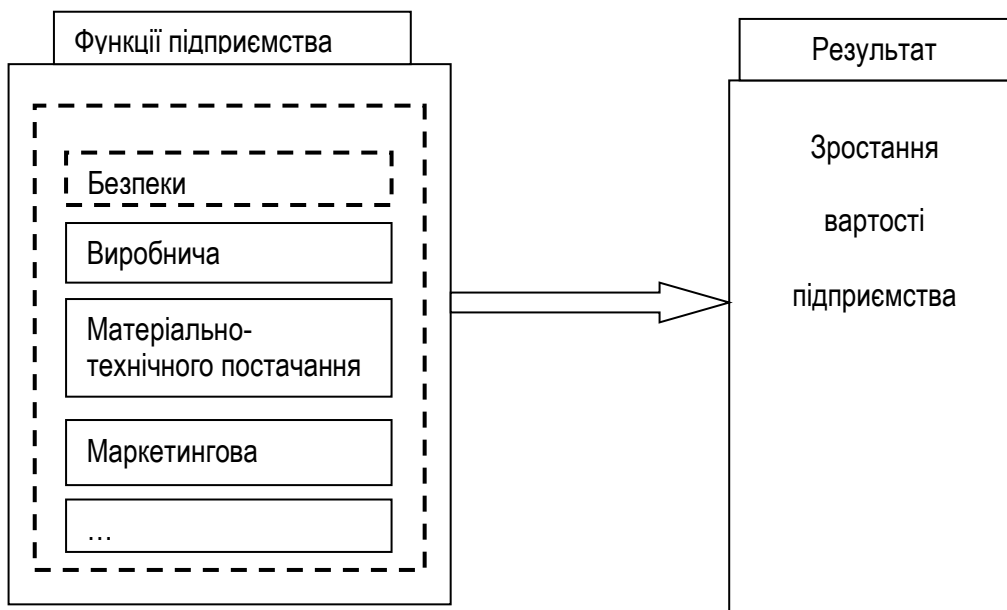

Рис. 1. Особливості реалізації функції економічної безпеки підприємства.

Джерело: складено автором.

Виконання всіх функцій підприємства важливе, оскільки воно веде до зростання вартості підприємства як важливого ринкового показника результатів діяльності. Водночас, якщо процес виробництва не дозволяє реалізувати продукцію і забезпечити умови подальшого існування підприємства – таке виконання функції не створює умови для подальшого функціонування підприємства, отже суперечить, не дозволяє виконати функцію економічної безпеки діяльності. Така особлива роль і значення у виконанні всіх інших функцій позначена на рисунку пунктирною лінією, що показує відсутність межі, яка відділяє виконання функції безпеки від інших функцій і виступає важливою ознакою виконання всіх інших функцій.

Реалізація функції безпеки передбачає, що підприємство може вирішувати такі завдання: налагодження діяльності з виявлення, систематизації, прогнозування та попередження негативного впливу зовнішніх та внутрішніх загроз економічному стану підприємства; розроблення комплексу заходів з реагування на нівелювання загроз, які не вдалося передбачити; систематичне та регулярне вдосконалення системи дій з забезпечення економічної безпеки діяльності підприємства.

Здійснення функції забезпечення безпеки діяльності підприємства передбачає налагодження системи управління цим процесом. Основною метою системи управління економічною безпекою підприємств є зниження негативного впливу зовнішніх та внутрішніх загроз економічному стану підприємства в цілому а також його фінансовим, матеріальним, інформаційним, інтелектуальним, кадровим ресурсам.

Таке управління може базуватися на принципах законності, економічної доцільності, безперервності, координування, контрольованості, випередженості та своєчасності. Важливо наголосити, що в основу системи управління безпекою має бути покладене дотримання законів та нормативних актів, що регламентують підприємницьку діяльність та недопущення тінізації економічної діяльності у всіх її проявах (протиправне ухилення від сплати податків, виплата частини заробітної плати «в конвертах», порушення антимонопольного законодавства з метою використання монопольного становища, застосування елементів недобросовісної конкуренції тощо). Впровадження системи управління економічною безпекою діяльності передбачає виділення на її здійснення матеріальних, фінансових та людських ресурсів. При цьому потрібно стежити, щоб всі ці витрати не знижували економічну ефективність діяльності підприємства та його репутацію, а сприяли збільшенню вартості підприємства. Система управління економічною безпекою має здійснюватись планомірно, охоплювати як стратегічні так і тактичні й оперативні аспекти діяльності підприємства, а не носити характер одноразових або навіть періодичних кампаній в межах організації. Забезпечення безпеки діяльності стосується всіх підрозділів підприємства, тому ця особлива діяльність повинна координуватись та узгоджуватись як на вертикальних так і на горизонтальних напрямках взаємодії підрозділів підприємства. Така діяльність на всіх рівнях управління зовсім не обов'язково передбачає створення окремих підрозділів та призначення спеціальних працівників, відповідальних лише за безпеку підприємства. Вона може здійснюватись працівниками всіх підрозділів як принцип, визнане правило роботи. Управління економічною безпекою не повинно перетворитися в пусті декларації, які просто проголошуються, або у вигляді окремих короткострокових кампаній. Для уникнення такого становища потрібно побудувати систему відповідальності та контролю за

діяльністю в процесі виконання всіх функцій підприємства. В цьому плані варто вести мову про побудову системи показників для оцінювання поставлених завдань щодо забезпечення безпеки, за якими має бути налагоджений контроль з боку керівництва підприємства. Виявлення загроз внутрішнього та зовнішнього характеру, прогнозування їх можливої появи потрібне для своєчасного розроблення та впровадження заходів, які б, або були усунені ще до початку їх виникнення завдяки створенню відповідних умов господарювання, або значно зменшені за своїм негативним впливом на діяльність підприємства.

Управління системою досягнення безпеки діяльності підприємства має базуватись на певних стратегічних підходах. Загальна стратегія системи забезпечення безпеки діяльності виражається як в довгостроковий підхід до досягнення поставлених цілей. Такий підхід може бути конкретизований у вигляді таких стратегій досягнення безпеки: стратегія упереджувальних заходів, яка спрямована на недопущення та попередження виникнення загроз для діяльності підприємства та стратегія реагування, яка застосовується у випадку виникнення загроз діяльності підприємства, які не вдалося передбачити та уникнути.

Відкритим є питання про інституційне забезпечення управління безпекою підприємства. Великі компанії в межах своїх структур створюють підрозділи внутрішньої безпеки, внутрішнього аудиту, що перш за все свідчить про те, функція безпеки стала важливою і потрібною серед інших функцій підприємства і потребує відповідних виконавців. Що ж до наповнення конкретним змістом діяльності таких підрозділів – цей процес потребує вивчення та узагальнення, щоб ця діяльність не обмежувалась лише контролем за поточним станом виконання поставлених завдань та дотриманням збереження матеріальних та фінансових цінностей підприємства. Поняття безпеки діяльності підприємства значно ширше, ніж контроль, адже система елементів економічної безпеки є різноплановою та розгалуженою.

Виконання функції безпеки підприємством розкривається характеристиками складових елементів економічної безпеки. Звертаючись до досліджень, слід відзначити, що складовими економічної безпеки підприємства називають фінансову, інтелектуально-кадрову, техніко-технологічну, інформаційну, політико-правову, продуктову, силову та екологічну, соціальну, ресурсну, суспільно-політичну, ринкову, логістичну, маркетингову, інноваційну, інвестиційну [10, 13]. Авторами запропоновано виділяти різні рівні корпоративної безпеки, серед яких один рівень включає фінансово-економічну безпеку, організаційно-структурну, ринкову, інтерфейсну, інформаційну, силову, інституційно-правову, техніко-технологічну, інтелектуально-кадрову. Наступний рівень складається з іміджевої безпеки, інформаційно-аналітичної, маркетингової, фінансової, соціальної, інтелектуальної, морально психологічної, безпека персоналу, майна, інституційної (організаційна), безпеки праці, правової безпеки, безпеки зв'язку, цивільної, технічної, технологічної, екологічної, протипожежної, безпеки документообігу, науково технічної безпеки тощо.

На досягнення необхідного для підприємства рівня безпеки впливають значною мірою і органи законодавчої, виконавчої та судової влади, які повинні забезпечувати безпеку, а отже створювати необхідні відповідні зовнішні умови діяльності підприємств. Розвиток правової системи країни, її політичний та економічний устрій, система регуляторних

органів чинять значний вплив на залежність між управлінням підприємством і його економічною безпекою.

Для країн з недостатньо розвиненим правовим, економічним і регуляторним полем рівень впливу внутрішнього корпоративного управління на економічну безпеку є набагато відчутнішим, аніж для країн, в яких зазначені механізми набули достатнього розвитку. Тобто, з метою нівелювання недосконалості зовнішніх механізмів, суб'єкти господарювання звертаються до пошуку та розвитку внутрішніх механізмів в системі управління щодо гарантування економічної безпеки підприємства [16]. Потрібно враховувати, що між економічною безпекою підприємства та економічною безпекою держави існує тісний взаємозв'язок і взаємозалежність. Якщо на рівні держави не створені умови для безпечного функціонування підприємств, то це призводить і до того, що знижується рівень національної економічної безпеки.

Економічна безпека держави – комплексне різноаспектне поняття. Можна сказати, що все, що знижує рівень економічної безпеки підприємства – гальмує розвиток країни, створює бар'єри економічного розвитку й прогресу і тому створює загрози економічної безпеки країни. Серед таких бар'єрів можна назвати недоліки оподаткування (зокрема, «ручне управління» в системі фіскальної політики, що дозволяє про все домовитися, значне оподаткування доходів та відносно незначне оподаткування майна – насамперед, об'єктів нерухомості, предметів розкоші, таких як яхти, літаки чи автомобілі преміум-класу, адже це все спричинює тінізацію економіки. Такою ж загрозою є й значне й несправедливе розшарування доходів у суспільстві. Таким чином забезпечення виконання функції економічної безпеки підприємства має важливе значення не лише для самого підприємства, а й для країни в цілому, тому держава, її органи управління економікою мають створювати необхідні зовнішні умови для функціонування підприємств, оскільки від цього залежить і рівень досягнення економічної безпеки країною в цілому.

Висновки. Аналізуючи різноманітні підходи до розуміння сутності економічної безпеки підприємства, зроблено висновок, що економічна безпека підприємства є за своїм змістом поняттям ширшим, ніж фінансова безпека. Досягнення економічної безпеки підприємства відбувається як здійснення його особливої функції, яка сформувалась у вигляді самостійно діючої останнім часом і реалізується, взаємодіючи з іншими функціями підприємства. Взаємодія проявляється в тому, що кожна інша функція, яку виконує підприємство, успішна лише в тому випадку, якщо сприяє досягненню та зміцненню його економічної безпеки. Рівень економічної безпеки підприємства може вимірюватись різними показниками, які ще потрібно визначити та обґрунтувати методику їх визначення, проте найголовнішим показником є зростання ринкової вартості підприємства. Механізм реалізації функції економічної безпеки підприємства потребує подальшого наукового дослідження.

Література

1. Гаврилова Т. В. Управління фінансовою безпекою підприємства [Текст] / Т. В. Гаврилова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2011. – № 4. – С. 103 – 106.
2. Пойда-Носик Н. Н. Використання системного підходу в управлінні фінансовою безпекою підприємства [Текст] / Н. Н. Пойда-Носик // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011. – № 33. – С. 158 – 163.

3. Д'яконова І. І., Петренко Ю. М. Ресурсно-функціональний підхід у дослідженні фінансової безпеки підприємства та корпоративного управління [Текст] // І.І.Д'яконова, Ю.М.Петренко // БІЗНЕСІНФОРМ – № 2– 2013 – с.188-193.

4. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство: монографія / [за ред. В. М. Геєця]. – Х.: ІНЖЕК, 2006. – 240 с.

5. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. – Львів: ВИДАВНИЦТВО, 2012. – 386 с.)

6. Козаченко А. В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения: монографія / А. В. Козаченко, В. П. Пономарев, А. Н. Ляшенко. – К. : Либра, 2003. – 280 с.

7. Андрощук Г. А. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны: монографія / Г. А. Андрощук, П. П. Крайнев. – К. : Издательский Дом «Ин Юре», 2000. – 400 с.

8. Забродский В. А. Теоретические основы оценки экономической безопасности отрасли и фирмы [Текст] / В. А. Забродский, Н. Капустин // Бизнес-информ. – 1999. – № 15-16. – С. 35-37.

9. Шлыков В. В. Комплексное обеспечение экономической безопасности предприятия / В. В. Шлыков. – СПб.: Алетейя, 1999. – 138 с.

10. Економіка підприємства : підруч. / [М. Г. Грещак, В. М. Колот, А. П. Наливайко та ін.; за заг. ред. С. Ф. Покропивного]. – [2-ге вид., перероб. та доп.]. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.

11. Новоселецький О. М. Моделювання стійкості функціонування підприємства з урахуванням ризику : автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.11 «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці» / Олександр Миколайович Новоселецький; [Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана»]. – К., 2008. – 18 с.

12. Лігоненко Л. О. Антикризове управління торговельним підприємством : автореф. дис. На здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.07.05 «Економіка торгівлі та послуг» / Л.О.Лігоненко. – Київ, 2001, – 38 с.

13. Рудьковський О.В. Структурні елементи системи корпоративної безпеки [Електронний ресурс] / О.В. Рудьковський // Університетські наукові записки. – 2014 - № 1(49) – с.355-360. Режим доступу : www.univer.km.ua).

14. Концептуальні засади розвитку системи забезпечення національної безпеки України : аналіт. доп. / О. О. Резнікова, В. Ю. Цюкало, В. О. Паливода, С. В. Дрьомов, С. В. Сьомін. – К. : НІСД, 2015. – 58 с.

15. Свен Куніш, Гюнтер Мюлер-Стевенс, Ендрю Кемпбел. Чому корпоративні функції спотикаються // [Електронний ресурс]: «Критичні рішення» Джерело доступу: <http://krytyka.com/ua/print/articles/chomu-korporatyvni-funktsiyi-spotykayutsya>).

16. Гизатуллин А. Корпоративное управление и финансовая эффективность компании [Электронный ресурс] / А. Гизатуллин. – Режим доступа : // <http://institutiones.com>

References

1. Havrylova T. V. Upravlinnja finansovuju bezpekoju pidpryjemstva [Tekst] / T. V. Havrylova // Naukovyj visnyk: Fi-nansy, banky, investyciji. – 2011. – # 4. – S. 103 – 106.

2. Pojda-Nosyk N. N. Vykorystannja systemnoho pidxodu v upravlinni finansovuju bezpekoju pidpryjemstva [Tekst] / N. N. Pojda-Nosyk // Naukovyj visnyk Uzhorodsk'ogo universytetu. – 2011. – # 33. – S. 158 – 163.

3. Djakonova I. I., Petrenko Ju. M. Resursno-funcional'nyj pidxid u doslidzenni finansovoji bezpeky pidpryjemstva ta korporativnoho upravlinnja [Tekst] // І.І.Д'яконова, Ю.М.Петренко // БІЗНЕСІНФОРМ – № 2– 2013 – с.188-193.

4. Modeljuvannja ekonomičnoji bezpeky: deržava, rehion, pidpryjemstvo: monohrafija / [za red. V. M. Hejecja]. – X.: INŽEK, 2006. – 240 s.

5. Vasyliciv T. H. Finansovo-ekonomična bezpeka pidpryjemstv Ukrajinu: stratehija ta mexanizmy zabezpečennja: monohrafija / Vasyliciv T. H., Vološyn V. I., Bojkevyč O. R., Karkavčuk V. V., [za red. T.H. Vasyliciva]. – L'viv: VYDAVNYCTVO, 2012. – 386 s.)

6. Kozachenko A. V. Ekonomyčeskaja bezopasnost' predpryjatja: suščnost' y mexanyzm obespečenyja: monohrafija / A. V. Kozachenko, V. P. Ponomarev, A. N. Ljašenko. – K. : Lybra, 2003. – 280 s.

7. Androščuk H. A. Ekonomyčeskaja bezopasnost' predprijatyja: zaščyta kommerčeskoj tajny: monohrafyja / H. A. Androščuk, P. P. Krajnev. – K. : Yzdatel'skyj Dom «Yn Jure», 2000. – 400 s.
8. Zabrodskij V.A. Teoretyčeskye osnovy ocenky ekonomyčeskoj bezopasnosti otrasly y fyrmy [Tekst] / V. A. Zabrodskij, N. Kapustyn // Byznes-ynform. – 1999. – # 15-16. – S. 35-37.
9. Šlykov V. V. Kompleksnoe obespečenyje ekonomyčeskoj bezopasnosti predprijatyja / V. V. Šlykov. – SPb.: Aleteja, 1999. – 138 s.
10. Ekonomika pidprijemstva : pidruč. / [M. H. Hreščak, V. M. Kolot, A. P. Nalyvajko ta in.; za zah. red. S. F. Pokropyvnoho]. – [2-he vyd., pererob. ta dop.]. – K.: KNEU, 2000. – 528 s.
11. Novoseleckyj O. M. Modeljuvannja stijkosti funkcionuvannja pidprijemstva z uraxuvannjam ryzyku : avtoref. dys... kand. ekon. nauk: 08.00.11 «Matematyčni metody, modeli ta informacijni tehnolohiji v ekonomici» / Oleksandr Mykolajovyč Novoseleckyj; [Derž. vyšč. navč. zakl. «Kyjiv. nac. ekon. un-t im. V. Het'mana»]. – K., 2008. – 18 s.
12. Lihonenko L. O. Antykryzove upravlinnja torhovel'nym pidprijemstvom: avtoref. dys. Na zdobuttja nauk. stupenja d-ra ekon. nauk: spec.08.07.05 «Ekonomika torhivli ta posluh» / L.O.Lihonenko. – Kyjiv, 2001, – 38 s.
13. Rudkovskij O.V. Strukturni elementy systemy korporatyvnoji bezpeky // Universytet'ski naukovy zapysky. – 2014 - # 1(49) – s.355-360. S. 356. Režym dostupu : www.univer.km.ua.
14. Konceptual'ni zasady rozvytku systemy zabezpečennja nacional'noji bezpeky Ukrajinny : analit. dop. / O. O. Reznikova, V. Ju. Cjukalo, V. O. Palyvoda, S. V. Dromov, S. V. S'omin. – K. : NISD, 2015. – 58 s. S.4)
15. Sven Kuniš, Gjunter Mjuler-Stevens, Endriju Kempbel. Čomu korporatyvni funkciji spotykajut'sja // Elektronnyj resurs: «Krytyčni rišennja» Džerelo dostupu: <http://krytyka.com/ua/print/articles/chomu-korporatyvni-funktsiyi-spotykayutsya>).
16. Hyzatullyn A. Korporatyvnoe upravlenye y fyanan-sovaja efektyvnost' kompanyy [Электронный ресурс] [Tekst] / A. Hyzatullyn. – Režym dostupa : // <http://institutiones.com>

Татьяна Литвиненко, к.э.н., доцент
КНУ имени Тараса Шевченко

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ – ВАЖНАЯ ФУНКЦИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье рассмотрены основные подходы к раскрытию сущности экономической безопасности предприятия. В процессе жизнедеятельности предприятие выполняет разные функции, число которых увеличивается в современных условиях. Среди новых функций предприятия предложено выделить функцию достижения экономической безопасности предприятия. Показано взаимозависимость безопасности предприятия и безопасности государства.

Ключевые слова: экономическая безопасность предприятия, финансовая безопасность предприятия, функции предприятия, функция достижения безопасности деятельности предприятия.

Tetyana Lytvynenko, Ph.D in Economics, Associate Professor
Taras Shevchenko Kyiv National University

ECONOMIC SECURITY IS THE IMPORTANT FUNCTION ENTERPRISE

The article discusses and analyzes the theoretical aspects of the economic security of enterprise. Different functions are executed by an enterprise. The amount of functions of enterprise grows in modern terms. It is suggested to select the new function: economic security of enterprise. Interdependence economic security of enterprise and security of the state is rotined.

Key words: economic security of enterprise, financial security of enterprise, functions of enterprise, function of achievement of safety activity of enterprise